

IDEJNI PROJEKAT SPA CENTRA U NOVOM SADU
CONCEPTUAL PROJECT OF SPA CENTER IN NOVI SAD

Ivan Mitić, *Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad*

Oblast – ARHITEKTURA

Kratak sadržaj – *Predmet rada jeste izrada idejnog projekta spa centra u Novom Sadu. Rad se bavi revitalizacijom prostora Ribarskog ostrva, izmeštanjem brodogradilišta i izgradnjom prostora za opuštanje i odmor na ovoj atraktivnoj lokaciji*

Ključne reči: *Spa centar, revitalizacija, prostor*

Abstract – *The subject of this paper is conceptual solution of spa in Novi Sad. Master thesis is based on revitalization of Ribarsko ostrvo by relocating the shipyard and building the space for relaxing and rest on this attractive location.*

Keywords: *Spa center, revitalization, space*

1. UVOD

Arhitektonski projekat koji je predmet zadatka, predviđen je za atraktivnu lokaciju u Novom Sadu, preciznije na Ribarskom ostrvu, koje je zaštićeno prirodno dobro, a takođe i prostor koji poseduje ugostiteljske sadržaje, sa glavnim ciljem da kako stanovnicima grada, tako i turistima omogući beg od svakodnevnice, adekvatan odmor i rekreaciju.

U skladu sa kontekstom, glavna ideja je stvoriti prostor koji u potpunosti predstavlja celinu namenjenu ugodaju, opuštanju, miru i brizi o duševnom i fizičkom stanju pojedinaca. Tako se u već postojećoj okolini u kojoj se nalaze tipologije namenjene odmoru i zabavi, nameće kao logično rešenje, izgradnja objekta koji će obuhvatati Wellness i Spa sadržaje.

2. PROSTORNO PROGRAMSKI ZAHTEVI

Spa i Wellness centri ne moraju u potpunosti biti posvećeni wellness filozofiji i zdravlju, ali u ponudi imaju i programe za relaksaciju i opuštanje gostiju najčešće kroz spa usluge, sport i aktivnosti slobodnog vremena. Generalno posmatrano, takva mesta za ciljnu grupu imaju osobe čiji je osnovni cilj da uživaju u slobodnom vremenu, radije nego da se posvete lečenju specifične bolesti ili zdravstvenog problema. Shodno tome, atmosfera na mestima ovog tipa je većim delom posvećena zabavi i raznodni nego medicinskim okruženjem [1].

Wellness i spa centri mogu biti smešteni već izgrađenoj strukturi i prilagoditi svoj sadržaj istoj, ili se mogu izgraditi posebni objekti specijalno projektovani za datu nameću. U zavisnosti od kapaciteta prostora, neće svi centri

obuhvatati baš sve sadržaje koji se mogu naći u ovakvim centrima.

Ono što, bez obzira na kapacitet prostora moraju da sadrže, može se podeliti u 4 celine:

Spa segment, Wellness segment, prostorije za zaposlene i prateće prostorije.

2.1. Spa segment

Spa segment podrazumeva prostorije namenjene opuštanju i lečenju korisnika i u skladu sa tim može da sadrži jednu ili više različitih vrsta Sauna (finska sauna, bio sauna, infracrvena sauna, aroma sauna, hromoterapijska...), Parno (tursko) kupatilo, Slanu sobu, razne bazene (sa hidromasažama, sa slanom, sa lekovitim, sa toplom, sa ledenom vodom...), Kade (hidromasažne-jakuzzi, blato...) i tuševi (regularni, tropska kiša...) Navedeni elementi zahtevaju, sa projektantskog gledišta, prostor određenih dimenzija, logičnu putanju kretanja, odnosno direktan pristup iz sauna i lekovitih soba do bazena i tuševa, adekvatnu termo i hidro izolaciju, kao i odgovarajuće elektro priključke i ventilacije.

2.2. Wellnes segment

Wellness segment objedinjuje prostore koji se odnose na fizicku aktivnost kao i praćenje ishrane korisnika.

U okvirima ovog segmenta se mogu naći razni prostori za vežbanje (teretane, fizikalne sale, sale za fitnes, jogu ili pilates, a takođe i bazen za rekreativno plivanje). Pomenute sobe moraju sadržati minimalnu prateću opremu i aparate koji omogućuju korisnicima adekvatne treninge. Potrebno je voditi računa o razmacima između svake od sprava, kao i o neklizajućim završnim podnim oblogama. Rasveta, prirodno osvetljenje, a takođe i prirodna i veštačka ventilacija su predmet rešavanja kojima se mora posvetiti puno pažnje prilikom projektovanja.

2.3. Prostorije za zaposlene

Prostor za zaposlene se odnosi na kancelarije za administraciju, sobe i svlačionice za radnike, čajna kuhinja. To su prostori koji služe da zaposlenima omoguće što prijatniji i praktičniji boravak na svom radnom mestu.

2.4. Prateće prostorije

U prateće prostorije se ubrajaju sve one sobe koje su takođe neophodne za adekvatno funkcionisanje celog centra. To su: Recepcija, Lobi, ostave i magacini za skladištenje sredstava za održavanje higijene, svlačionice, sanitarni čvorovi, tehnička prostorija.

NAPOMENA:

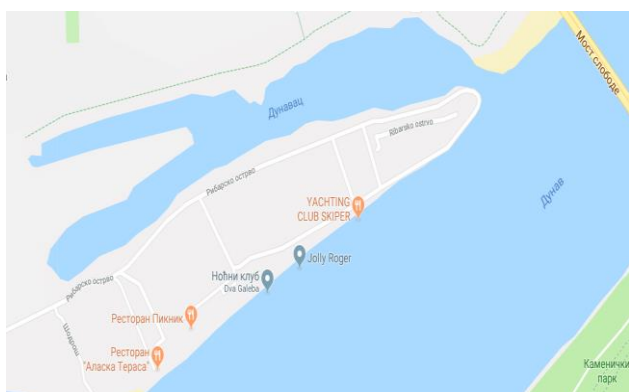
Ovaj rad proistekao je iz master rada čiji mentor je bio dr Marko Todorov.

3. LOKACIJA

Ribarsko ostrvo predstavlja zaštićeno prirodno dobro koje se nalazi na levoj obali Dunava, južno od gradske četvrti Liman u Novom Sadu. Iako ga zovu ostrvom ustvari se radi o poluostrvu koje je vezano za nasip svojom zapadnom stranom.

Bogata vegetacija, u koju spada i autohtona vrsta bele topole (lat. *Populus alba*), kao i veliki broj ptica koje naseļjavaju kako ostrvo tako i rukavac koji se proteže duž severne obale, je osnov za zaštitu ovog prirodnog dobra [2].

Kvalitet i potencijal ovog prostora je prepoznat od strane nadležnih institucija grada Novog Sada, stoga je u planu izgradnja sportsko rekreativnog kompleksa kao i pešačkog mosta koji će spojiti Ribarsko ostrvo i Sunčani kej i na taj način dodatno popularizovati ovo odmaralište među građanima Novog Sada, a i šire okoline (slika 1).

Slika 1. Mapa-Ribarsko ostrvo

Na „ostrvu” smešteno je turističko naselje koje svim posetiocima pruža mogućnost za relaksaciju, mir i intimitu, uživanje u restoranima i bungalovima.

Objekat je projektovan na poluostrvu između Ribarskog ostrva i gradskog kupališta Štrand, na katastarskoj parceli br. 7382 K.O. Novi Sad.

Trenutno se na toj lokaciji nalazi novosadsko brodograđilište koje je u stečaju.

Mikrolokacija obuhvata deo napuštene industrijske zone koja vapi za rekonstrukcijom i obnovom. Izolovanost poluostrva, prirodno okruženje i udaljenost od većih saobraćajnica sa druge strane, blizina gradskog centra, ga čine pogodnim za izgradnju Spa centra koji mora da pruži svojim korisnicima ugodan boravak (slika 2).

Slika 2. Pozicija novoprojektovanog objekta na lokaciji

4. PROJEKAT

4.1. Program i koncept

U ovom poglavlju će biti predstavljen program Spa centra kroz uređenje prostornih kapaciteta, a u skladu sa prethodno analiziranim slučajevima i izučenim prostornim potrebama i zahtevima ove tipologije. Osnovni, opšti koncept podrazumeva odvajanje Spa zone i Wellness zone, kako im definicije nalažu, a opet ih spojiti u celinu i omogućiti korisnicima logičnu vezu za korišćenje oba. U užoj razradi koncepta, nužno je, pored korisnika Spa zone i korisnika Wellness zone, dodati i zonu za zaposlene. Time smo dobili 3 grupe korisnika koje su u interakciji i bez obzira na različitost u funkcionalnom smislu, moraju biti međusobno povezane.

Wellness prostori će biti u velikoj meri povezani sa spoljašnjim prostorom na sve načine. Najpre, biće smešteni u prizemlju objekta, a zatim će velikim staklenim fasadnim površinama imati vizure na okolinu.

Idea za Spa segment, je ipak ga na neki način izolovati, radi još većeg osećaja mira koji korisnici zahtevaju. To je postignuto time što je Spa segmen podignut na sprat i u potpunosti zatvoren. Fasada je otvorena samo na 3 mesta i tako da nema direktnog upada svetlosti i otvorenog pogleda na korisnike Spa zone. Koncept se zasniva na težnji da se formiraju različite zone u zavisnosti od potreba prethodno navedenih grupa, stvoriti vezu među njima, a ne narušiti osnovu postojanja i neophodne norme poštovanja „čisto-prljavih” regija, prilikom projektovanja sličnih tipologija.

4.2. Prostorna organizacija

Nakon što su na osnovu programa i koncepta postavljene tri celine prema grupama korisnika ostalo je da se definišu karakteri i namene svake individualne prostorije u okvirima zadatih celina.

Objektu se može pristupiti sa svih strana, gde je logika podele ulaza u skladu sa opštim konceptom, tj jasno je definisano koji ulazi su namenjeni korisnicima, a koji zaposlenima. Glavni ulaz, namenjen korisnicima, orijentisan je ka prilaznom delu poluostrvske celine i posetioce vodi bez dileme, dalje u željene prostorije. Posetioce dočekuje lobi, soba koja sadrži recepciju/info pult i nameštaj za sedenje- čekaonica.

Ono što je zajedničko za obe osnovne celine, je da podrazumevaju odvajanje čistih i prljavih zona. Stoga, obe grupe korisnika najpre nailaze na svlačionice, koje zauzimaju veliku površinu, kako bi obezbedile komotno kretanje i presvlačenje korisnika, kao i skladištenje njihovih privatnih stvari. U njenim okvirima, smešteni su tuš kabine i toaleti. Odatle nastupa čista zona i pred-prostor koji vodi u Spa celinu ili u Wellness celinu.

Prostorije ove dve celine podeljene su spratno, Wellness deo je smešten u prizemlju, a Spa na spratu. Veza sa trećom grupom, zaposlenima, takođe ide preko pomenu-tog predprostor. Ova grupa može koristiti glavni ulaz, ali ima i svoj izdvojen, koji takođe podrazumeva posredovanje čistih i prljavih zona. Celina ove grupe korisnika sastoji se od: ulaznog lobija koji je ujedno i čekaonica ispred kancelarija za administraciju. Zaposleni u administraciji imaju svoj sanitarni čvor i čajnu kuhinju.

Prostorija nadzora i obezbeđenja smeštena je tako da spaja dva ulazna lobija. Na granici ove prljave zone i dalje čiste nalaze se svlačionice za zaposlene i njihova prostorija za odmor.

Odatle postoji direktna veza sa predprostorom za zaposlene u Wellness odelu, i posebno stepenište za sprat, koje vodi zaposlene u Spa odelu do svojih radnih mesta. Time je rešena veza koja mora postojati među sve tri grupe, vodeći pažljivo računa o logici, blizini i poštovanju „čisto-prljavo“ pravila.

Wellness segment obuhvata: teretanu, fitness salu, ostavu za rekvizite i zatvoren, veliki bazen kao i bar zdravih napitaka. Spa segment obuhvata: recepciju, lobi u kome se nalazi jakuzzi, prostor za masaže, tretmansku celinu podeljenu na sobe za hidromasažu, aroma terapiju, saunu, slanu sobu, i prateće prostorije poput tuševa, sanitarnih čvorova i ostava. Takođe u sklopu ove celine smešten je i salon lepote koji pruža bogat spektar usluga.

Predprostorskim delom koji povezuje ove dve zone, omogućeno je korisnicima jedne da koriste i usluge druge zone, ne kršeći pritom čistu trasu. Pošto u wellness delu postoji bar, bilo je potrebno obezbediti magacinske prostore i poseban ulaz za dostavu. Ovim prostorijama se pristupa sa severne strane, pored službenog ulaza.

Pored magacinskog prostora, blizu bazena i ispod spa zone, pozicionirana je tehnička prostorija sa potrebnim instalacijama za normalno funkcinisanje svih celina.

Kao velika površina na spratu, ostala je terasa sa najpovoljnijom orijentacijom u smislu pružanja pogleda na reku, što je apsolutno u skladu sa celokupnom idejom o pružanju užitaka posetiocima.

4.3. Konstrukcija objekta

Objekat predstavlja skeletni konstruktivni sistem, sastavljen od armirano betonskih stubova i greda. Međuspratnu konstrukciju čine armirano betonske ploče sa odgovarajućom završnom obradom.

Između prizemlja i sprata projektovana je tehnička etaža za potrebe kompleksnih instalacija. Krovnu konstrukciju čini prohodni ravan krov, koji je termo i hidro izolovan. Termo izolaciju krova čini mineralna vuna preko koje kasnije dolazi sloj hidroizolacije u vidu bitumenskog premaza.

Voda sa krova se odvodi kroz slivnike koji su pozicionirani pored vertikalnih osa stubova. Na taj način odlučne vertikale možemo spustiti pored stubova prizemlja i sakriti ih iza mermernih obloga. Ranije pomenuti principi pasivnog solarnog dizajna vidljivi su u primeni staklenih fasadnih površina, kao i u samom položaju i orijentaciji objekta.

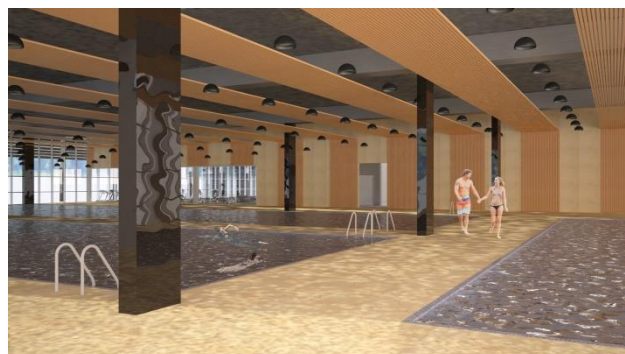
Izbor staklene fasade u prizemlju i mermera na spratu, prate kako arhitektonski koncept, tako i program i funkcionalne podele, a u konstrukcijskom smislu, se na osnovnu konstrukciju montiraju uz pomoć raznih podkonstruktivnih sistema.

4.4. Materijalizacija

Materijali su nezaobilazni činiooci arhitektonskog stvaranja, a njihov fizički izgled i značenje čini poseban predmet estetske analize u arhitekturi. Svaka arhitektonska kompozicija je smišljen odnos masa i oblika implementiran u određenom materijalu [3].

Podovi prilaznih površina i hodnika, kao i svlačionica su sa dizajnerskog, ali i bezbednosnog aspekta veoma važni. Obavezno je da su visoko protivklizni.

U svlačionicama zaposlenih, toaletima i ostalim pomoćnim prostorijama koje zahtevaju keramičku podnu oblogu, korišćene su Altamura pearl pločice.

Slika 3. Prostorni prikaz zatvorenog bazena

Za završni sloj poda u lobiju, svlačionicama, predprostoru, oko bazena kao i u većem delu Spa zone su korišćene mermerne ploče Crema Marfi koji je jako pouzdan material zbog svoje čvrstoće ali i lake obradivosti. Sve podne ploče imaju završnu obradu, takozvano „štokovanje“, koje na materijalu ostavlja hrapavu površinu i ovaj vid obrade se pokazao kao vrlo efikasan protiv klizanja. U spa zoni, oko jacuzzi-ja, javlja se i mozaik Tessa negro (slika 3).

Slika 4. Prostorni prikaz teretane

U teretani i sali za fitness postavljen je gumeni pod Sportec color koji se pokazao kao najpraktičnije rešenje za prostore ovog tipa (slika 4). U recepciji na spratu i na delu poda lobija u prizemlju je postavljen etison NY broadway. U Spa zoni (slika 5), kao i van objekta, oko otvorenih bazena je takođe korišćen i hrast, u vidu deking, dok je u saunama jasen.

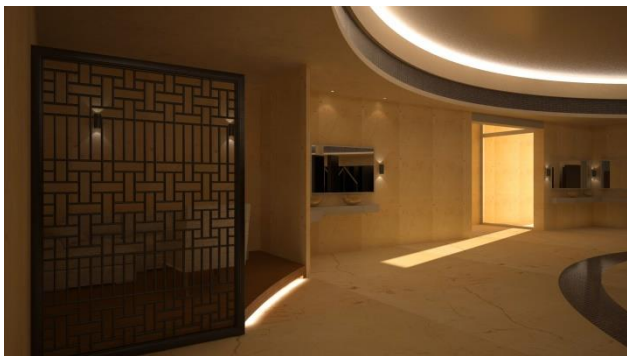

Slika 5. Prostorni prikaz lobija

Fasadni zidovi su, kako je već pomenuto u prethodnom tekstu, staklene fasade. Dok je na spratu, kao spoljašnja obloga zida korišćen travertin.

Za staklenu fasadu je izabran sistem klasičnih (kontinuiranih) fasada, kod kojih se na obodu stakla vide aluminijumski nosači u vidu rama od 5 centimetara. Travertin se na fasadi spa zone postavlja uz pomoć čelične podkonstrukcije (slika 6).

Slika 6. Prostorni prikaz spa zone

Što se unutrašnjih zidova tiče, u javnim zonama dominira mermer Crema Marfi, dok je u teretani i službenim prostorijama korišćena poludisperzija. Kao obloga stubova prizemlja upotrebljene su mermerne ploče Nero Marquina iza kojih su sakrivene olučne vertikale koje vode vodu sa krova.

Deo enterijera koji može ostaviti utisak u okviru svakog prostora je svakako plafon sa rasvetom, gde se, takođe mora voditi računa o tehničkim karakteristikama materijala koji se ugrađuju, s obzirom na visok sadržaj vlage, pare ili hlora.

Najzastupljenije su vlagootporne gipsane table koje su lake za ugradnju. Spušteni plafoni od ovog materijala u kombinaciji sa led rasvetom dopunjuju ambijent u celom objektu što je najizraženije u lobiju sprata. U lobiju prizemlja i kod bazena korišćene su drvene letvice koje su ovesene o plafon. Ideja je bila da se razbije monotonost velikih jednobojskih površina.

U okviru teretane smešteni su paneli posebno dizajnirani za ovaj projekat. Paneli se sastoje od drvenih letvica i led svetiljki. Na ovaj način se dobilo veštačko osvetljenje u prostoru a ujedno i sakrile instalacije koje vise sa plafona.

5. ZAKLJUČAK

Razmotrivši sve aspekte lokacije, odluka da se baš na datom mestu predloži izgradnja Spa i Wellnes centra je pozitivna na više načina:

- „oživljava” napušten i nekoristan prostor starog brodogradilišta, čisteći zaostali otpad koji ne samo da je ne atraktivan u vizuelnom smislu, nego može biti i veoma opasan za okolinu.
- upotpunjava već postojeće sadržaje na datoj lokaciji, poštujući osnovnu ideju o <mestu za beg iz svakodnevice, uz relaksaciju, opuštanje i zabavu>
- podize nivo turističke atrakcije čime doprinosi napretku ekonomije grada.

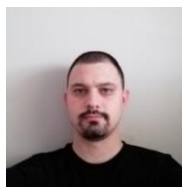
Nevezano za tip ili kategoriju Wellness i spa centra, određeni standardi se moraju poštovati u smislu pravilne organizacije, pravilno izabrane opreme i materijala.

„Ukusan“ dizajn ovaj prostor podiže na viši nivo i doprinosi nivou i kvalitetu usluge koja se korisniku pruža.

6. LITERATURA

- [1] S.Čerović, P.Petrović: Hotellink br.6: Mogućnost inoviranja - Ključni faktor uspeha u Evropskoj i globalnoj hotelskoj industriji.
- [2] <https://sr.wikipedia.org/wiki/Ribarsko-ostrvo-ćir> (pristupljeno u oktobru 2018.)
- [3] Đura Kojić, Kritička ocena teorije i prakse unutrašnjih prostora savremene arhitekture – predavanja, Novi Sad, 2001.

Kratka biografija:

Ivan Mitić rođen u Zaječaru 1989. god. Osnovne studije završio na fakultetu tehničkih nauka u Novom Sadu. Master rad iz oblasti Dizajn enterijera je odbranio 2019. godine.